

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Ireny Noskové a soudců JUDr. Pavla Hornáka a JUDr. Zoji Dvořákové v právní věci žalobkyně: **Mgr. Martina N.**, nar. xxx, bytem xxx, zast. Mgr. Ing. Janem Boučkem, advokátem se sídlem Praha 1, Opatovická 1659/4, proti žalovanému: **Česká republika - Ministerstvo spravedlnosti**, IČ: 00025429, se sídlem Praha 2, Vyšehradská 16, o přiměřené zadostiučinění za nemajetkovou újmu, k odvolání žalobkyně proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 10 ze dne 19. října 2017, č.j. 5 C 382/2015 – 96, ve znění doplňujícího rozsudku ze dne 25. ledna 2017, č.j. 5 C 382/2015 – 124, ve znění doplňujícího usnesení ze dne 25. srpna 2017, č.j. 5 C 382/2015 – 155,

t a k t o :

I. Rozsudek soudu prvního stupně **s e** v napadeném zamítavém výroku o věci samé v rozsahu částky 37 666 Kč s příslušenstvím **m ě n í** tak, že žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni ještě částku 37 666 Kč spolu s úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně od 17.4.2016 do zaplacení do patnácti dnů od právní moci rozsudku, ve zbývajícím rozsahu, tj. ohledně částky 62 334 Kč s příslušenstvím a ohledně úroku z prodlení z částky 37 666 od 28.10.2015 do 16.4.2016 **s e** rozsudek v tomto výroku **p o t v r z u j e**.

II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni na náhradu nákladů řízení před soudem prvního stupně částku 45 980 Kč a před odvolacím soudem částku 8 228 Kč do patnácti dnů od právní moci rozsudku k rukám advokáta Mgr. Ing. Jana Boučka.

Odůvodnění

Napadeným rozsudkem soud prvního stupně výrokem I. uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobkyni částku 50 000 Kč spolu s úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně od 28.10.2015 do zaplacení, to vše do tří dnů od právní moci rozsudku, výrokem II. žalobu, jíž se žalobkyně domáhala proti žalovanému zaplacení dalších 100 000 Kč s příslušenstvím, zamítl a výrokem o nákladech řízení zavázal žalovaného povinností zaplatit žalobkyni na jejich náhradu 26 923 Kč rovněž do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám advokáta Mgr. Ing. Jana Boučka.

Po zhodnocení provedených důkazů a zjištění skutkového stavu věci soud prvního stupně s odkazem na ust. § 5, § 7 odst. 1, § 8 a § 31a zák.č. 82/1998 Sb. (dále jen zákona) uzavřel, že žaloba, jíž se žalobkyně proti žalovanému domáhala poskytnutí finančního zadostiučinění za nemajetkovou újmu způsobenou jí nezákonným rozhodnutím o zahájení trestního stíhání (ze dne 19.8.2013) je zčásti důvodná. Soud dovodil, že rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 4 č.j. 4T 218/2013-663 bylo prokázáno, že žalobkyně byla zproštěna obžaloby, která byla podána státním zástupcem Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 4 s tím, že žalobkyně měla spáchat přečin poškozování věřitele. Usnesením Policie ČR, č.j. KRPA-203045-48/TC-2013-001475 ze dne 19.8.2013 pak bylo prokázáno, že bylo zahájeno trestní stíhání žalobkyně jako obviněné ze spáchání přečinu poškození věřitele, a z obou uvedených skutečností je tedy podle jeho mínění zřejmé, že nastaly podmínky pro vznik odpovědnosti žalovaného za imateriální újmu vzniklou žalobkyni v souvislosti s nezákonným rozhodnutím (o zahájení trestního stíhání) ve smyslu § 8 odst. 1 zákona. S odkazem na další provedené důkazy pak soud prvního stupně uzavřel, že je třeba žalobkyni odškodnit v penězích, což ostatně sdílí i žalovaný, jenž v mezidobí dobrovolně žalobkyni vyplatil částku 50 000 Kč. Prvoinstanční soud dospěl k závěru, že s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem případu uvedená částka nepostačí na přiměřenou satisfakci vzniklé žalobkyni, neboť tato byla stíhána společně se svojí matkou, což mělo velký dopad na rodinné vztahy, psychické zdraví žalobkyně, následně dopad též na chod domácnosti a výchovu nezletilých dětí. Nepříznivě to ovlivnilo i povolání žalobkyně, která pro jeho výkon nutně potřebuje být osobou bezúhonnou. Velký dopad mělo trestní stíhání také na vnímání osoby žalobkyně i její matky v místě dřívějšího bydliště žalobkyně v xxx, kde Milan K., jenž podal trestní oznámení na žalobkyni, opakovaně vylepoval a rozdával do poštovních schránek nepravdivá oznámení. Soud vzal do úvahy i skutečnost, že majetek žalobkyně byl v důsledku rozhodnutí vydaného v rámci trestního řízení blokován, čímž byl prokazatelně zmařen záměr žalobkyně prodat byt. S odkazem na všechny tyto skutečnosti soud jako přiměřené odškodnění hodnotil částku 100 000Kč. Po odečtení částky již žalobkyni dobrovolně zaplacené jí tak přiznal nárok na dalších 50 000 Kč včetně úroku z prodlení a to v souladu s ust. § 1968 zák. č. 89/2012 Sb. Výši úroku z prodlení určil dle § 2 nař. vl. č. 351/2013 Sb. a to od 28.10.2015 v souladu se stanoviskem Nejvyššího soudu ČR sp. zn. Cpjn 206/2010, kdy žalobkyně má právo na úrok z prodlení ode dne následujícího po uplynutí lhůty 6 měsíců poté, kdy nárok na náhradu přiměřeného zadostiučinění uplatnila. Jelikož ze stanoviska žalovaného ze dne 18.1.2016 je nepochybné, že žalobkyně nárok uplatnila dne 27.4.2015, 6ti měsíční lhůta uplynula dne 27.10.2015 a dnem 28.10.2015 se žalovaný dostal do prodlení. Výrok o nákladech řízení byl odůvodněn ust. § 142 odst. 3 o.s.ř., přičemž náhrada nákladů byla žalobkyni přiznána ve výši 20.150 Kč /6 úkonů po 3.100 Kč podle vyhl. č. 177/1996 Sb. (příprava a převzetí, sepsání žaloby, částečné zpětvzetí žaloby, 3krát účast u jednání, 1krát

1.550 Kč účast u jednání, v němž byl vyhlášen rozsudek), 7krát 300 Kč paušální náhrada podle vyhl. č. 177/1996 Sb., náklady za právní zastoupení včetně 21% DPH/.

Doplňujícím rozsudkem ze dne 25.1.2017 soud doplnil do vyhovujícího výroku o věci samé, že žalobkyni přiznává též příslušenství, resp. zákonný úrok z prodlení z částky 50 000 Kč posléze žalovaným zaplacené, a to od 28.10.2015 do 20.1.2016. Usnesením ze dne 25.8.2017 pak soud prvního stupně ještě doplnil rozhodnutí o dalších nákladech řízení, jež byly vynaloženy žalobkyní na právní službu související s vydáním doplňujícího rozsudku, ve výši 6 352,50 Kč.

Proti tomuto rozsudku podala žalobkyně prostřednictvím svého právního zástupce odvolání, jež směřovalo proti zamítavému meritornímu výroku a proti akcesorickému výroku o nákladech řízení. Vyjádřila přesvědčení, že by měla mít právo na vyšší odškodnění, neboť celé období trestního stíhání velmi poznamenalo její psychické zdraví, mělo velký vliv na rodinné vztahy, chod domácnosti i výchovu nezletilých dětí. Žalobkyně byla ovládána stresem a obavami o další osud. Navíc se velmi obávala o své zaměstnání, neboť k jeho výkonu potřebuje bezpečnostní prověrku. V souvislosti s trestním stíháním došlo k zásahu do lidské důstojnosti, osobní cti a dobré pověsti žalobkyně, v souvislosti s již v řízení zmíněným vylepováním plakátů a pomluvami. Trestní stíhání zasáhlo nepříznivě i do majetkové sféry žalobkyně, neboť cca dva roky byly zajištěny její nemovitosti, a ona s nimi nemohla disponovat, ačkoli měla v úmyslu jejich prodej. Velké útrapy přineslo žalobkyni také to, že byla stíhána společně se svou starou a nemocnou matkou. Všem těmto skutečnostem jen stěží odpovídá částka odškodnění v celkové výši 100 000 Kč, když tato je slabým třetí a půl násobkem průměrné mzdy. Také k náhradě nákladů řízení měla žalobkyně připomínky, a to v tom směru, že jí nebyla přiznána náhrada odměny za repliku k vyjádření žalovaného ze dne 17.3.2016, doplnění žaloby ze dne 20.5.2016 a poradu s klientem dne 20.5.2016 od 10.00 do 11.15 hod. Navrhla, aby odvolací soud napadený zamítavý výrok změnil tak, že žalobě v plném rozsahu vyhoví a přizná žalobkyni požadované náklady řízení.

Žalovaný se k odvolání žalobkyně písemně vyjádřil a uvedl, že trvá na zamítnutí návrhu v plném rozsahu.

Z podnětu podaného odvolání a v jeho rozsahu přezkoumal odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně včetně obou doplňujících rozhodnutí a přezkoumal zároveň i řízení, které vydání rozhodnutí předcházelo /ust. § 212, § 212a o.s.ř./. Odvolání žalobkyně shledal opodstatněným pouze z části.

Soud prvního stupně provedl dokazování v dostatečném rozsahu a na jeho základě zjistil správně skutkový stav, z něhož mohl i odvolací soud vycházet, aniž bylo v rámci odvolacího řízení třeba doplňovat či opakovat důkazy. Správně také dovodil, že odškodnění, které prozatím žalovaný žalobkyni poskytl, není postačující, resp. odpovídající rozsahu imateriální újmy, již žalobkyně v příčinné souvislosti s trestním stíháním (jako důsledkem nezákonného rozhodnutí o zahájení trestního stíhání) utrpěla. Nicméně odvolací soud se nemohl vzhledem ke skutečnostem, jež v řízení vyšly najevo, zcela ztotožnit s úvahami soudu prvního stupně determinujícími výši přiznané částky. Především je nutno zkonstatovat, že rozhodnutí soudu prvního stupně je, pokud jde o odůvodnění, na samé hranici přezkoumatelnosti, neboť soud prvního stupně po vylíčení podstatných okolností případu pouze lakonicky konstatoval, že je podle jeho názoru přiměřené odškodnění v celkové výši 100 000 Kč, aniž by jakkoli vysvětlil, jak právě k této částce dospěl. Nicméně i přes tuto v právním zdůvodnění až příliš stručnou argumentaci, má odvolací soud za to, že vzhledem

k rozsahu provedeného dokazování, bylo lze rozsudek soudu prvního stupně podrobit v rozsahu podaného odvolání řádnému přezkumu a k otázce výše odškodnění zaujmout finální názor. O existenci nezákonného rozhodnutí o zahájení trestního stíhání, tj. usnesení Policie ČR č.j. KRPA-203045-48/TČ-2013-001475 ze dne 19.8.2013, jehož nezákonnost je dovozována ze zprošťujícího rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 19.3.2015, č.j. 4 T 218/2013-663, ani o průběh namítaného trestního stíhání, jež vyústilo právě ve vydání zmíněného zprošťujícího rozsudku, v podstatě nebylo mezi účastníky sporu. V zásadě nebylo sporu ani o to, že v příčinné souvislosti s ním vznikla žalobkyni imateriální újma, jež má být, vzhledem k okolnostem, odškodněna finanční cestou (žalovaný tento fakt nezpochybňoval, neboť žalobkyni na základě její výzvy dobrovolně, byť po podání žaloby, plnil částku 50 000 Kč a zjevně akceptoval i navýšení částky odškodnění o dalších 50 000 Kč, které spolu s příslušenstvím přiznal žalobkyni na odškodnění soud prvního stupně), a spornou tak zůstala pouze otázka, zda má či nemá být částka odškodnění ještě vyšší, když požadavek žalobkyně převyšoval dosud zaplacenou, resp. přiznanou, částku odškodnění o dalších 100 000 Kč, ohledně nichž byla soudem prvního stupně žaloba zamítnuta. Na rozdíl od odškodnění vazebního stíhání, soudní praxe nevytvořila dosud žádný základ pro odškodňování trestního stíhání realizovaného na základě nezákonného rozhodnutí o zahájení trestního stíhání za situace, kdy stíhaná osoba není, resp. nebyla v době trestního stíhání omezena na svobodě. Odvolací soud tak považoval za nutné stanovit určitou základní sazbu za jeden měsíc trvání „nezákonného“ trestního stíhání, a dospěl v tomto případě k částce 5 000 Kč. Tuto částku, která je vyšší, než je v rozhodovací praxi odvolacího soudu obvyklé, považuje soud v tomto konkrétním případě za adekvátní zejména proto, že trestní řízení bylo zahájeno, jak vyplynulo z textu „osvobozujícího“ trestního rozsudku, na základě naprosto vykonstruovaného obvinění, jež nemělo v podstatě žádný reálný či hodnověrný základ (na rozdíl od jiných trestních případů, kdy došlo k vydání osvobozujícího rozsudku například jen pro nedostatek důkazů, či pro pochybnosti o vině), přesto však byla žalobkyně traumatizována nejen zahájením trestního stíhání, nýbrž následně i podáním obžaloby, vydáním odsuzujícího trestního příkazu a průběhem více než rok trvajícího trestního řízení. Za situace, kdy žalobkyně byla objektem takového zjevně zcela bezdůvodného trestního stíhání po dobu 19 měsíců a 20 dnů (od 19.8.2013, kdy bylo zahájeno její trestní stíhání, do 9.4.2015, kdy nabyl právní moci prvoinstanční zprošťující rozsudek), by tedy žalobkyni náležela na odškodnění částka 98 333 Kč. V daném případě je však podle názoru odvolacího soudu při stanovení výsledné částky odškodnění nutno přihlídnout i ke zvláštním okolnostem případu: 1) Žalobkyně byla do té doby zcela bezúhonnou osobou, která neměla jakékoli zkušenosti s trestním stíháním, takže uvedené řízení ji zasáhlo jako blesk z čistého nebe, přičemž, jak je patrné z trestního rozsudku, jímž byla zproštěna obžaloby, bylo trestní řízení zahájeno na základě vykonstruovaného trestního oznámení. 2) Žalobkyně vykonávala povolání letušky, k němu potřebovala úspěšně absolvovat bezpečnostní prověrku NBÚ. Trestním stíháním byla úspěšnost této prověrky vážně ohrožena a v žalobkyni tak po celou dobu mohlo řízení zcela důvodně vzbuzovat obavy o ztrátu zaměstnání. 3) Žalobkyně byla po dobu devatenácti měsíců bezdůvodně omezena ve výkonu svých dispozičních práv k nemovitostem, a byla jí zmařena již rozjednaná možnost prodeje bytu. 4) Žalobkyně byla v souvislosti s trestním stíháním výrazně diskreditována v místě svého bydliště tím, že autor šikanózního trestního oznámení o ní i její matce rozšiřoval pomluvy související s jejich trestním stíháním mimo jiné i cestou letáků a osobních pomluv. Vzhledem ke všem těmto okolnostem má odvolací soud za to, že základní částku odškodnění je na místě navýšit o 40 %, takže výsledná částka adekvátního odškodnění tak činí 137 666 Kč. Vzhledem k tomu, že žalobkyni byla již částka 50 000 Kč žalovaným vyplacena a částka dalších 50 000 Kč jí byla přiznána soudem prvního stupně, odvolací soud napadený zamítavý výrok změnil dle § 220 odst. 1 o.s.ř. pouze v rozsahu

zbývající části odškodnění tj. ohledně částky 37 666 Kč. Ve zbytku pak zamítavý výrok rozsudku jako věcně správný podle § 219 o.s.ř. potvrdil.

Pokud jde o částku přiznanou žalobkyni tímto rozhodnutím, odvolací soud spolu s ní vyhověl žalobě také ohledně požadovaného příslušenství, tj. přiznal žalobkyni též zákonný úrok z uvedené částky ve výši 8,05 % ročně od 17.4.2016 do zaplacení, neboť nad rámec již přiznané, resp. již dobrovolně zaplacené částky 100 000 Kč byl nárok u žalovaného mimosoudně uplatněn až dopisem ze dne 16.10.2015. Žalovaný se s částkou přesahující 100 000 Kč tedy dostal do prodlení až prvním dnem následujícím po uplynutí šestiměsíční lhůty, tj. právě až 17.4.2016. Ve zbývající části odvoláním napadeného zamítavého výroku o věci samé, tj. ohledně částky 62 334 Kč s příslušenstvím a ohledně úroku z prodlení z částky 37 666 Kč za období od 28.10.2015 do 16.4.2016 byl rozsudek soudu prvního stupně dle § 219 o.s.ř. jako věcně správný potvrzen, neboť v tomto rozsahu ani odvolací soud neshledal žalobní nárok žalobkyně opodstatněným.

Vzhledem ke změně rozhodnutí soudu prvního stupně bylo třeba nově rozhodnout o nákladech řízení před tímto soudem. Na rozhodnutí o nich, jakož i na rozhodnutí o nákladech odvolacího řízení aplikoval odvolací soud ust. § 142 odst. 3 o.s.ř., pro odvolací řízení ve spojení s ust. § 224 odst. 1 o.s.ř. Žalobkyně byla sice v obou fázích řízení úspěšná pouze s částí svého nároku (s částí podstatnější), jde však o řízení, v němž rozhodnutí závisí na úvaze soudu, a proto i v případě jen částečného úspěchu je na místě (až na výjimky) přiznat žalobkyni plnou náhradu jí účelně vynaložených nákladů. Těmi náklady jsou: odměna za devět úkonů právní služby (převzetí zastoupení, podání žaloby, částečné zpětvzetí žaloby ze dne 20.1.2016, replika k vyjádření žalovaného ze dne 17.3.2016, doplnění žaloby ze dne 20.5.2016, účast u tří jednání ve věci samé a návrh na vydání doplňujícího rozsudku) po 3 100 Kč dle § 9 odst. 4 vyhl.č. 177/1996 Sb. (dále jen tarifu), odměna za čtyři úkony právní služby s poloviční sazbou (účast na jednání, při němž byl vyhlášen rozsudek, účast na jednání, při němž byl vyhlášen doplňující rozsudek, návrh na vydání doplňujícího výroku o nákladech řízení a odvolání proti zamítnutí tohoto návrhu) po 1 550 Kč dle § 11 odst. 2 tarifu, třináct paušálních náhrad dle § 13 odst. 3 tarifu po 300 Kč, a částka odpovídající 21 % DPH z odměn a náhrad ve výši 7 980 Kč – celkem tedy 45 980 Kč. Na nákladech odvolacího řízení byla žalobkyni přiznána částka odpovídající odměně za dva úkony právní služby (odvolání a účast u jednání) po 3 100 Kč opět dle § 9 odst. 4 tarifu, dvě paušální náhrady dle § 13 odst. 3 tarifu a částka odpovídající 21 % DPH ve výši 1 428 Kč – celkem 8 228 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat dovolání pouze v případě, dospěl-li by dovolací soud na základě dovolání podaného do dvou měsíců ode dne doručení rozhodnutí k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím soudu prvního stupně k závěru, že napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak.

V Praze dne 7. prosince 2017

JUDr. Irena Nosková v. r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Monika Vrzalová